

ՏԱՍՆ ԵՒ ՌԻՔԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 բուրջի, կես տարվանը 6 բուրջի.
Առանձին համարները 7 կոպեկով.
Թիֆլիսում գրվում են միմիայն խմբագրատան մէջ.
Մեր հասցեն. Тифлисть. Редакция «Мшакъ».
կամ Tiflis, Rédaction «Mschak».

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(բացի կիրակի և տօն օրերէն).
Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով.
Յայտարարութիւնները համար վճարում են
խրաքանչիւր բառին 2 կոպեկի.

ՆԵՐԿԱՅ 1890 ԹԻՎԱԿԱՆԻՆ

„ՄՇԱԿ“

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐ

Կը հրատարակի թիֆլիսում, նոյն դիրքով և նոյն պրոպրիետարով: Մենք ստանում ենք սեփական ՀեՆՈՒԳՐԻՆԵՐԻՆ՝
«ՄՇԱԿ» տարեկան գինը 10 բուրջի է, վեց ամսվանը 6 բուրջի.
Գրվել «ՄՇԱԿ» կարելի է ԽՐԱԿԱՆԱԿԱՆ (Բարձրագույն և Բարձրագույն փողոցների անկիւնում, Թատարական փողոցի տանը).
Կայտարարութեան ուրիշ քաղաքներից «ՄՇԱԿ» գրվելու համար պէտք է գրվել հետևեալ հասցեով. ТИФЛИСЪ, Редакция газеты «МШАКЪ», իսկ արտասահմանից. Tiflis, Rédaction du journal arménien «MSCHAK».

ԲՈՎԱՆԳՐԱՌՈՒԹԻՒՆ

Մեր քաղաքի անտիտարական գրութիւնը.—
ՆԵՐԿԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Շերան և գինին պահելու փայտեայ անօթները, Նամակ Նոր-Բայազետից, Նամակ խմբագրին, Ներքին լուրերը.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Թիւրքահայերի բարեգործական և դպրոցական հաստատութիւնները, Աստուծոյ հիմնարկութիւնը, Արտաքին լուրերը.—ԽՈՒՆ ԼՈՒՐԵՐ.—ՀեՆՈՒԳՐԻՆԵՐ.—ԲՈՐՈՍԱ.—ՏԵՂԵԿԱՅՈՅՑ.—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

ՄԵՐ ՔԱՂԱՔԻ ՍԱՆՏԻՍԱՐԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Առում են որ Պարսկաստանում, մասնաւորապէս այդ երկրի արևմտեան կողմերում, խօսերայի նշոյնները դեռ կատարելապէս չեն անհետացել, և ապա երանակ հասնելուն պէս այդ վարակիչ հիւանդութիւնը կարող է նորից ուժեղանալ և տարածվել Պարսկաստանում Արգեօք կանցիտ նա մեր երկրի սահմանները, թէ ոչ,—գիտուք է այժմեանից դուռահէր:

Այնու ամենայնիւ պէտք էր պատրաստ լինել այդ հիւանդութիւնն ընդունելու համար: Ինչի մէջն է կայանում այդ պատրաստութիւնը. հարկաւոր է մաքրել սանտարական օրինակելի գրութեանը հասցնել մեր երկրի քաղաքներն ու գիւղերը: Յայտնի է որ խօսերան կամ շատ քիչ գոհի է անում, կամ ամենեւին չէ տարածվում այն երկրներում, որտեղ մաքրութիւնը և սանտարական պայմանները լաւ են: Կրա սպառնաց կարող են լինել Եւրոպայում Շվեյցարիան, Անգլիան, մասամբ Գերմանիան և հիւսիսային Ֆրանսիան, Պարսից քաղաքում: Երբ որ 1884 թվին սարսակելի խօսերան կար հարաւային Ֆրանսիայում և Խաղախայում, Շվեյցարիան, որը այդ երկու երկրներին մէջտեղ է դնում, ազատ մնաց խօսերայից, նախ երկրի բարձր, լեռնային գիւղեր պատճառով և ապա երկրի մէջ աւելի օրինակելի մաքրութեան և անմասն սանտարական պայմանների պատճառով: չը նայելով որ խօսերայի ամբողջ աւերակութեան ժամանակ, Շվեյցարիան ոչ մի կարանաւին չը հաստատեց իր սահմանների վրա, և օրական անխել անհամար երկաթ-թուղային գնացքներ բերում էին դէպի երկրի ներսը ձանապարհորդներ, նոյն իսկ խօսերայով վարակված տեղիքից:

Երբ որ Եգիպտոսում կամ Հնդկաստանում խօսերան է լինում, անդիտական նաւերը անդադար երթնելով ինն անձով անդրախան մայր-երկրի և զաղթականութիւնների մէջ,—բայց Բրիտանական կղզիներում ոչ ոք չէ վարակվում խօսերայով: քանի որ Անգլիայի, նոյն իսկ 3 միլիոնից աւելի բնակիչ ունեցող Ինդոսի գրութիւնը հասցրած է օրինակելի սանտարական պայմաններին:
Յիշե՛ք և մի ուրիշ օրինակ. 1884 թվին հարաւային Ֆրանսիայի Նիցցա, Տուլոն, Մարսէլ և այլ քաղաքներում սաստիկ խօ-

լերան էր տիրում, բայց հիւանդութիւնը շնորհաւ այդպէս չէր արձանագրւում: Ներքին Պարսից չը նայելով որ հարաւային Ֆրանսիայից, որը յայտնի է իր անմաքրութեամբ, դիւրեւ ցերեկ երկաթուղային յարաբերութիւնը անարգել կերպով շարունակվում էր հիւսիսային Ֆրանսիայի և մասնաւորապէս Պարսից մայրաքաղաքի հետ: Պատճառը, որ հիւսիսային Ֆրանսիան և Պարսից քաղաքը ազատ մնացին խօսերայից,—գարձեալ մաքրութիւնն է, որը հնարաւոր կատարելութեանն է հասցրած Ֆրանսիայի յիշեալ մասում, մասնաւորապէս աշխարհահռչակ մայրաքաղաքում:

Ճշմարիտ է, լեռնային բարձր գիւղեր ունեցող երկրները, ինչպէս մեր կովկասը, աւելի ազատ են մնում խօսերայի համաճարակմանն ենթարկվելուց,—բայց միմիայն երկրի դիրքի վրա յոյս դնելը, առանց հոգալու նրա մաքրութեան և սանտարական պայմանների վրա,—մեծ և կորստաբեր անզգուշութիւն կը լինէր:

Ուրեմն պէտք է հոգանք և մեր երկրի սանտարական գրութիւնը բարեբերու մասին: Սակայն հոգում ենք արգեօք այդ մասնակցութեամբ մի բան կատարված լինէր մեր կողմերում:

Վերջենք թիֆլիս քաղաքը. ինչքան էլ լսելիք և խմանայինք որ խօսերան մտնում է մեր կողմերին, բայց գարձեալ ոչինչ կամ շատ քիչ բան ենք անում: Նրա տարածմանն առաջն ստեղծող որ և է միջոցներ ձեռք առնելու համար: Քաղաքը նոյն սարսակելի անմաքր գրութեան մէջ է մնում և միայն կարծես ձեռի համար, կամ խիղճը հանդուստեղելու համար, քաղաքային վարչութիւնը նշանակել է 100 հազար բնակիչներ ունեցող քաղաքի մաքրութեան վրա հսկելու համար մի հաստ սանտարական բժիշկ: Այդ է բոլորը, ինչ որ արել ենք մինչև այժմ:

Մի հաստ սանտարական բժիշկ, ինչքան էլ ընդունակ և եռանդաւ մարդ լինէր, ինչքան էլ խոր կերպով ուսումնասիրած լինէր սանտարական մասը,—ոչինչ չէ կարող աւելի ունենալ գործ չէ կարող աւանդել թիֆլիսի պէս քաղաքի մէջ: Բայց ի՞նչ կը լինի մեր գրութիւնը, եթէ յանկարծ յայտնվի որ նշանակված բժիշկն էլ շատ ընդունակ չէր և եռանդաւներից չէ, որ նա սանտարական գիտութեան վերջին, ամենանոր արդասիւքներին ամենեւին տեղեկ չէ, որ երբեք չէ էլ եղել մասնագէտ գիտութեան այդ ձեւի մէջ:...

Ուրեմն ոչ թէ մի հաստ բժիշկ է հարկաւոր նշանակել թիֆլիսի պէս մի ընդարձակ քաղաքի մաքրութեան վրա հսկելու և քաղաքը սանտարական փոքր ի շատ օրինակելի գրութեանը հասցնելու համար,—այլ հարկաւոր է քաղաքը բաժանել առնուազն չորս որոշ մասերի վրա և խրաքանչիւր մասում նշանակել մի մի սանտարական բժիշկ, բայց ոչ թէ այնպիսի բժիշկներից, որոնք բժշկութեան ինչ ասես ձե-

ղերում իրանց մասնագէտ են համարում, այլ ուղղակի այնպիսիներին, որոնք մասնագէտ սանտարական բժիշկներ են և որոնք ունեն որ և է վկայութիւն, թէ յատկապէս բժշկականութեան այդ մասով պարսպել և դրանում կատարելագործվել են:

Ճամանակ է, արդէն որ թիֆլիսի քաղաքային վարչութիւնը սխալով իր խոր քրնից, դէպի հասարակական երկայնքները երանակել անտարբերութիւնից և վերջապէս սկսի եռանդով և խելացի կերպով գործ տեսնել, քանի որ մեր նրան մեր բարեկեցութեան, մեր կեանքի ապահովութեան պահանջներ են կանգնեցրել:

Շուտով, ինչպէս լսել ենք, այդ հարցը սանտարական բժիշկներ թիֆլիսում նշանակելու հարցը կը քննվի մեր քաղաքային Կուսակցութեան և մեր յոյս ունենք որ ձայնաւորները աչքի առաջ կունենան, որ խաղաղ հասարակութեան հաւատարմութեան հետ չէ կարելի: Գոնէ այնքան ժառուցիւն չառնէին նիւթական միջոցների վերաբերմամբ, թող վերջապէս բաժանէին ամբողջ թիֆլիս քաղաքը որոշ չորս մասերի վրա և մասերից խրաքանչիւրում նշանակէին մի մի հմուտ սանտարական բժիշկ, առանց միջոցներ խնայելու, պատշաճաւոր ուժիկ այդ մարդկանց նշանակելով:

Գ. Ա.

ՆԵՐԿԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՇԽՄԱՆ ԵՒ ԳԻՆԻՆ ՊԱՀՆՈՒ ՓԱՅՏԱՅ ԱՆՕԹՆԵՐ

«Մշակի» № 24-ում մենք նկարագրել էինք շերան երկաթուղու և գինին պահելու համար գործադրված տեղական անօթները. այս անգամ պիտի ուսումնասիրենք փայտեայ անօթները, որոնք գերազանցել են ամեն դիտարկում:

Փայտեայ անօթները շինում են կաշու. կամ երբեմն էլ շաքարակի տախտակներից: Այդ տախտակները պիտի մաքուր լինեն, առանց ոտակի յետքի, որովհետև ոտակի տեղերը շատ շուտով են նոխարկում փոխելու: Տախտակները պէտք է 2—3 ասպի չորացնեն, որ պիտի կատարվի մի ստուգիտա անգամ:

Փայտեայ անօթները լինում են երկու տեսակի կիսատականներ և տակաւներ:

Կիսատականներ (cuve).
Կիսատականները 100—500 վեդրանոց ամաններ են, որոնք ունեն վեդրոյի ձև, միայն այն դասակարգութեամբ որ վեդրոյի հիւրը նեղ է և բնանք բայն, իսկ կիսատակաւի հիւրը լայն է և բերանն է նեղ:

Տախտակները միմանց կպած են պահում երկաթեայ լայն շրջանակներից, որոնք դրանց կիսատակաւի շուրջն են բոլորում:

Կիսատականները գործ են սովոր ընդհանրապէս կարմիր գինիների համար և այդ յատկապէս միայն շերայի կիւր բերելու համար: Կարմիր խաղից ստացած շերան ստում են կիսատականների մէջ և 7—8 օրից յետոյ արդէն երբ վերջացած է լինում, այդ ժամանակ մաքուր գինին քաշում լցնում են 50—65 վեդրանոց տակաւների մէջ: Երբ կատարել են տախտակաւանների մէջ, որտեղ երբ աւելի շուտ է կատարվում և գոյն ստուգ հիւրերը աւելի հեշտութեամբ են լուծվում: Բացի այդ, այն առաւելութիւնն ունի, որ գինին միատեսակ է լինում: 1,000—2,000 վեդրանոց կիսատականները ոչ թէ գինու երբ բերելու համար են գործ ստում, այլ գինիները խառնուրդ կազմելու համար:

Շատ սակաւ է պատահում, որ կիսատականները գործողութիւն տախտակ գինի լինելու, որովհետև աւելի լաւ է որ տախտակ շերայի երբ տակաւների մէջ կատարվի: Երբեմնային սպիտակ շե-

րան լցնում են կիսատականների մէջ միայն շերան պարզեցնելու նպատակով, որտեղ միայն 12—24 ժամ են թողնում: Կիսատականները, ինչպէս և կարանները ամբողջապէս շերայով չը պիտի լցնել, այլ միշտ կիսատ պիտի թողնել: Այդ պէտք է անել երկու պատճառով: մէկ որ երբ գալու շերան կիսատակաւի կամ կարասի եղերներով վայր չը թափվի և երկրորդ որ օդը անմիջապէս հարողակցութիւն չունենայ շերայի նետ, որովհետև օդը և շերայի անմիջական հարողակցութիւնից առաջ է գալիս շերայի թթուութիւնը, որի առաջն ամեն կերպով պիտի առնել: Եւ ան թէ ինչու կիսատ թողած ժամանակ օդը անմիջապէս շերային չէ կպած: Յիշե՛ք որ երբ ժամանակ մեծ քանակութեամբ ածխածնուտ գազ է ստացվում: Այդ գազը օդից ծանր է և որովհետև միշտ ծանր մարմինները ցածր են կանգնում, առել է որ շերայի երկայն կը լինի ածխածնուտ, իսկ ածխածնուտ վրա կը լինի օդը:

Թէ որքան մեծ նշանակութիւն ունի օդը աղբերութիւնը շերայի վրա, այդ կերպով նշանակել, որ երբ ասեալ թէ շատ նշանաւոր գինիները երբ կատարվում է միանգամայն օդից անջատված կերպով և կաւերայից որ շատ նշանաւոր գիտական գիտնորդներ պաշտպանում են նոյնը: Կրա համար դիտում են առանձին յարմարութիւններին: Այդ կարծիքին հետևողները միանգամայն հակառակ կերպով պատրաստվում են նոյնպէս մի քանի և միանշանաւոր գինիներ և այդ ձևը նոյնպէս խրախուսվում է մի քանի հռչակաւոր գիտականների կարծիքներից: Այնքան է որ երկու կողմն էլ ծայրացիութեան են հասնում:

Բայց կայ մի միջին ձև, որը պէտք է գերազանց միւս երկու վերոյիշեալ ձևերից: Այդ ձևը հիմնվում է հետևեալ վրա: Յայտնի է, որ գլխաւորապէս շերան անմիջապէս չէ թթուում օդի աղբերութեան տակ, այլ թթուում են շերայի երկայն լողացող գիւղաները և կորիզները: Ուրեմն պէտք է աշխատել, որ ոչ թէ անպատճառ մաքուր շերան օդի հետ չը հարողակցվի, այլ որ կորիզները և կիսաջարդ գիւղաները ամբողջապէս շերայի մէջ ընկղմված լինեն և ոչ թէ երկայն լողան: Ուրեմն պէտք է աշխատել այդ նպատակին հասնել: Կա շատ հեշտ է:

Շերան մինչև մի արշին կիսատ լցնելուց յետոյ, վերե բարձրացած կորիզը և գիւղաները (որին սովորաբար փափախ են ստում) պէտք է հարթել և երկայն տախտակի ցանց կազմել նեղ անցքերով, այնպէս որ միայն շերան վեր բարձրանայ առանց հնար ճաճան տանելու: Կրանից յետոյ այդ փայտեայ ցանցը պիտի մի փոքր ցած հրել և այդ գիւղով պահել: Այդպիսով թէ ճաճան օդի աղբերութեամբ չէ ենթարկվում և թէ գիւղաները կաշին ու կորիզները շերայի մէջ ընկղմված լինելով, աւելի լաւ գոյն կը տան և բաւականաչափ դաւնեմ:

Այսպէս թէ այնպէս միշտ շերան պէտք է լաւանել լինի նա կիսատակաւի թէ կարասի մէջ: Այդպէս օրը 2 անգամ, իսկ վերջերում օրը մէկ անգամ: Յաջորդ անգամ տակաւների մասին:

Մ. Մուսիկանց

ՆԱՄԱԿ ՆՈՐ-ԲԱՅԱՅԼՆԻՑ

Մարտի 20-ին

Երանի նահանգապետի կարգադրութեան համաձայն տեղիս գաւառապետ պ. Սեմենովի, փետրվարի 28-ին քաղաքիս պատուարներից և տեղական բոլոր վարչական մարմինների գլխաւորներից մի յանձնաժողով կազմեց Պարսկաստանում գոյութիւն ունեցող խօսերայի դէմ միջոցներ գործ դնելու, որը գուցէ կարող է անցնել և մեր սահմանները:
Յանձնաժողովի խօսակցութեան և վիճարկումիւն գլխաւոր աւարկան եղաւ տեղիս փողովակի կրկու սովորութիւնը. 1) անայն անասունների

(կողմերի և եղևի) արտադրութիւնը իրանց բա-
կերում և քուչանդում հաւաքելու սովորութիւնը,
որը զամբողջութեամբ կարող են իրար մօտ և սպա-
հաւասարեցնելով սպասում են ամուսնայ տար օ-
րերին, որ չորացնեն ցան պատրաստելու համար,
այս գործողութիւնը տեղական լեզուով ասում են
«բասմա են դցում», և 2) քաղաքի մի կողմով
անցնող առուից կամ ջուր վերցնելը, որովհե-
տե այդ առուի մէջ են անձր քարեր անապատ-
ութիւնները և անասուններին իսկ նոյն առուի մէջ
են ջուր խմանքում: Թէպէտ յանձնաժողովը վճանց
մինչև մարտի 15-ը անպատճառ վերցնել «բաս-
մանները», բայց քաղաքացիք ինտրոյցին նախապա-
պետին ժամանակ տալ մինչև մայիս, որ մինչև
այդ ժամանակ չորանան «բասմանները» և սպա-
կորատուն ցան շինելով: Քաղաքացիներին ինտրոյցը
քաղաքացի նախապետի կողմից, քանի որ այս-
տեղ իւրաքանչիւր տան մէջ անասուններ են պա-
հում և անտառ չը լինելու պատճառով վառելի-
քի համար միմիայն ցան են բանացնում: Յանձնա-
ժողովը երկրորդ անգամ նորա ունեցաւ ամիս
12-ին, որ վճանցին քաղաքացիական գումարով
«Բաշկեր» անուանված տեղից ջուր բերել, քաղա-
քիս զանազան տեղերում անցկացնելու համար և
մի քանի փողոցներ նորից բաց անել:

Ելանակը այտուղ շատ լաւ է անցնում, վար-
ու ցանքը վաղուց արդէն սկսել են, միայն նոր
կանաչը դեռ չէ երևում, սրտիկան չորութիւն է,
վերաբարի սկզբից մինչև այսօր անձրեկ կաթիլ
չենք տեսել: Անասնոց լճակ սկսել են ձուկ բուսե-
լը, չրի տանութեան պատճառով հարկ ամեն
մէկի թուր մէջ 12—15 ձուկ է դուրս գալիս,
այն ինչ իր ժամանակին հաղթանակում են որտե՛ս:
Թուրը լճի ափից քիչ հեռու են կարողանում գցել,
իսկ ձկնիկը այն ժամանակին են միայն մօտենում
ափին, երբ ջուրը տաքանում է: Սակաւութեան
պատճառով ձուկը շատ լինող է վաճառվում,
հարց 60—70 կ. արժէ հիմա:

Քանի դեռ է, գործութիւնները մեր գաւառում
չառանում են: Եթէ արա առաջը չառնիլ, ամառը
գալուն պէս աւելի վատթար գործութիւններ տեղի
կունենան:

Ս. Բ.

ՆԱՍԱԿ ԽՍՏԱԳՈՒՆ

Թէոքոսիա, 16 մարտի
Մովսէս Խորենացու հայկական պատմութեան
աշխարհաբար թարգմանութիւնը տպել որ-
ւի 2,400 օրինակ: 1889 թ. նոյնիսկ 15-ին
վերջացած՝ սկսվեց վաճառում: Այսօր մարտի
16 է, և մնացել է անվաճառ հարկ 400 օրի-
նակ: Ուրեմն ասիկաք վարդապետիս այս աշխա-
տարկութիւնը 4 ամսում վաճառվեց 2,000 օրի-
նակ միմիայն ուստիբանակ հայերի մէջ: Մնացած
400 օրինակներն էլ երևում է որ շուտ պիտի
վաճառվին, վերջնապէս: Սա չեղած, անօրինակ մը-
կիթարական երեսով է մեր գրականութեան մէջ:
Ուստի մասնաւորապէս եւ սրտեռանդն խորին չը-
նորակալութիւնները ընթերցողներին, առաքել
աշխատող բարեւեր անձներին, համակրող հայ
պարբերական թերթիներն, ևս առաւել պատուա-
կան «Մշակ» քաղաքին, որը իր աշխատակից Ս.
Հախումեանի գլխով վառեց հայ ընթերցողներին
սրտերը աշխարհաբար թարգմանված Մովսէս Խո-
րենացու անմահ պատմութիւնը կարգաւու վա-
ժադով: Քանի որ դեռ ևս մեր ազգի մէջ չեն
մտած լեզու, արհուլութիւն, ճշմարտութիւն, ինք-
նամանաշուքեան զգացումները—ամենին յուսա-
հատուկ չէ, այլ անձնատիրաբար աշխատելու
է անդալար հայոց հասարակութեան առաջադի-
մութեան համար:

Մովսէս Խորենացու գրքերի ամենայն պահանջ
և վճար պիտի շարունակին միշտ ուղարկել Թէո-
քոսիա, իմ անուամբ: Մարտի կը լինի տեղափո-
խել գրքերն ուրիշ տեղ:

Խորեն ծայր. վարդապետ Ստեփանէ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՌՆԵՐ

Ամիս 22-ին Թիֆլիսի Դատքի դահլիճում կա-
յացաւ Աշխարհաբարական ընկերութեան անդամ-
ների ժողովը, որ նոյն շտաբի օֆիցեր պ. Ար-
տաթնով կարգաց մի դեկորացիոն Պարսկաստանի
Ատրպատական նահանգի մասին, որ նա ծանա-
պարտուր է երկու ամսվայ ընթացքում: Երկին
արհան հետաքրքրական է, որ մենք այդ մասին
կը խօսենք մեր հետեակ համարներին մէկում:

Հետեակ արդարայն ինքատորութիւնն է ու-
ղարկված մեզ. «Մեր բժիշկներն և մանկաբար-
ձուհիներն ինքնահասակն և ինքնապատ-
ասան բնատորութեանը շատերն են գործում: Գա-
լիս է դիցուք մի բժիշկ կամ մանկաբարձուհի հի-
ւանդի մօտ, նա շատ անգամ չէ հասկանում հի-
ւանդութեան էությունը, հիւանդի ծնունդը թող-
աւորութիւն են ինտրում ուրիշ բժիշկ հրաւիրելու,
բայց այցելող բժիշկը՝ այդ իր «պատու» դէմ հա-
մարելով, մերժում է, և երբ արդէն «բարձր բանից»
անցած է լինում, այն ժամանակ միայն առա-
ջարկում է կանչել և ուրիշ ետեղադններին»:

ՄՕՍԿԱՅ մեղ գրում են. «Կիւրանիներն և
բայսերի Ալլիմատըզայի Մովսէլայի կայսերա-
կան ուսուցիչ ընկերութիւնը, ի յիշատակ իր մե-
ղաբարձական բաժնի 25-ամեայ գոյութեան
բանալու է ներկայ թիւ յունիսի 1-ին մեղուա-
բուժական ցուցանանքէն Մովսէլայու: Յուցա-
հանդէպ պիտի շարունակվի մինչև օգոստոսի
15-ը և բարկացած կը լինի 7 բաժնիները: Բայց
տեղեկութիւններին համար պէտք է դիմել ցուցա-
հանդիսի դիւանար կարգադրիչ Ֆեոօր Սեմեժնո-
վիչ Մոսկովինին, հետեակ հասցետի. МОСКВА,
Ильинка, Д. Хлудова»:

«НОВОСТИ» քաղաքում կարգում ենք, որ ՊԵՏԵՐ-
ԲՈՒՐԳԻ կրկնական ընկերութեան դահլիճում
կայացաւ մարտի 21-ին երկրասարդ հայ երգիչ
Բ. Ամիրջանեանցի կոնցերտը, մասնակցութեանը
օր.օր. Գեոքցեանցի, Տիմոֆեևայի, Լիլիանայի, և
պ.պ. Տոկարևիչի, Նիկոլայի և Դեմիտրի: Պ.
Ամիրջանեանց բարեօրին ձայն ունի և դիտաւ-
րութիւն ունի դիմալ խաղիս կատարելագործվե-
լու համար: Կոնցերտի արգարամի մէջ իր վրա
ուշադրութիւն էր դարձնում Պարսիքեանի «Ар-
мянская элегия» սիլեսան:

Կիրակի, մարտի 25-ին, պ. Կրօնուսի Ֆրան-
սիական օպերային խումբը ներկայացրեց Թիֆ-
լիսի թատրոնում «Le grand Mogol» օպերայը,
Օրդանի երաժշտութիւն: Գլխաւոր, Կրօնայի դերը
խաղում էր Թիֆլիսի Սանդրէ-Պակիար: Տիֆլիսը
սկսում է աւելի և աւելի համակրութիւն դրաւել
մեր հասարակութեան մէջ. անուրանալի է, որ
Թիֆլիսի Սանդրէ-Պակիար ունի շատ ընդարձակ,
թարմ և դուրեկան ձայն: Դատ դեղեցիկ կերպով
կրկնեց, մասնաւոր երկրորդ գործողութեան մէջ
սուրբանի և բարեօրին դուէտը. հասարակութիւ-
նը կրկնել ստուց այդ դուէտը: Տիֆլիսի Սանդրէ-
Պակիար վարձարկեց գրեթէ իւրաքանչիւր կրկնեց
յետոյ հասարակութեան ողբերկած ծափահարու-
թիւններով: Օրդուր Բրիտու, լիլիանուհի Բեդուլի-
նայի դերում, լաւ էր, նրա ձայնը, թէլ և ընդարձակ
չէ բայց հասնել և բուսական մշակված է: Բարե-
օրին պ. Բալանիէ այս անգամ աւելի լաւ էր,
քան իր նախընկաց դերերում: Անասնը շատ
լաւ էր: Թատրոնը այս անգամ գրեթէ լի էր:

Մարտի 25-ին, կիրակի օր, կայացաւ Թիֆլիսի
Ժողովարանի դահլիճում Թիֆլիսի փոխարքայ կը-
րէյիտի ընկերութեան ընդհանուր տարեկան ժո-
ղով: Ժողովը սկսվեց առաւօտեան 10 ժամին. ընդ-
հանուր ժողովի նախագահ ընտրվեց պ. Գաւթի
Ղորանեան: Ժողովը ընդունեց և հաստատեց գրե-
թէ առանց օր և է առաջիկութիւններին: 1) անցեալ
1889 թ-ի բանկի հաշիւը և 1890 թ-ի նախահա-
մը և 2) վերատուգող յանձնաժողովի դեկորացի-
ոն է 3) խորհրդի գեկուցումը իր գործունէու-
թեան մասին: Այս առաջարկվեց 4-օրը հարցը,
այն է բանկի դիրեկտոր Աբգար Յովհաննիսեանին
ընծայելու այն 20 հարար բուրլի պարտքը, որ
նա ունի բանկի մէջ, աչքի առջև ունենալով բան-
կին նրա մասուցած երկարամեայ ծառայութիւն-
ները: Երկրորդ վիճարկութիւնները յետոյ բանկի
վարչութեան այդ առաջարկութիւնը մերժվեց
ընդհանուր ժողովի կողմից, քանի որ բանկի կա-
նոնադրութեան որոշումներ իրաւունք չը կայ
բանկի գլխիղեկները վարձարել բանկի մէջ
ծառայողներին, այլ կանոնադրութեան մէջ պարզ
կերպով որոշված է թէ ինչ բանկի վրա կարելի
է գործադրել բանկի օպերացիաներից ստացված
չաճը: Նախագահը առաջարկեց քուէարկել հար-
ցը, բայց ընդհանուր ժողովը չը թող ստուց մին-
չև անգամ քուէտուտի դիմ, բայց քուէարկեց յայտ-
նելով, որ այդ հարցի նոյն իսկ քուէարկելը կա-
նոնադրութեան գործութեանը իրաւունք չունի ժո-
ղովը: Այս կայացան բանկի խորհրդի մի անգա-
մի և վերատուգող յանձնաժողովի երեք անգամ-

ների ու երկը փոխ-անդամները ընտրութիւնները:
Խորհրդի անդամ նորից ընտրվեց պ. Գեորգ Եսան-
գուլով:

Ապրիլի 4-ին, յայտնի երաժիշտ-վիրտուօզ պ.
Գլաւայ, կոնցերտ կը տայ Թիֆլիսի թատրոնում:
Գլաւայ կածէ մի նորահար երաժշտական գոր-
ծիքի վրա, որը կրում է հարմունի-պի-պի-պի-
նունը, նմանապէս և հարմունի-պի-պի-պի-պի-
պի կը մասնակցեց պ. Գլաւայի հետ եկած մի
կրկնուհի:

Հին-ՆԱԽՅԵՆԱՆԻ հասարակութիւնը այժմ,
ինչպէս հեռադրում են «Новое Обозрение» քա-
ղաքին, դարձել է քաղաքի մէջ պատահած մի
դէպքով այն է կ. տունից մի աղջիկ փակցնելու
դէպքով: Աղջկայ փակցնելը արեւմտահայ կրկնու-
րի պատճառ է դարձել, տանը ձեռքաւարկված
են, և դեռ ևս գործը քաղաքի մէջ անգին աղ-
մալներին և դժգոհութիւններին պատճառ է տա-
լիս:

Մարտի 12-ին, ինչպէս հայտնի է «Враче»
քաղաքի բժշկական քրօնիկայի մէջ, Թիֆլիսցիներ-
ներին ծանօթ բժիշկ Նաւասարդեան բժշկապե-
տու թեան դիտարարեց և պաշտպանել:

Մենք լուր ենք, որ ապրիլի 5-ին, հինգշաբթի
օրը, Թիֆլիսի կարուածական բանկի թատրոնում
կը ներկայացրի Գեորգ Զեկեանի նոր սիլեսան
«Ալարուհի» անուամբ:

Մեղ ինտրում են յայտնի, որ Ֆրանսիական օ-
պերէտային խումբը կիրակի, ապրիլի 1-ին, կը
ներկայացնէ Թիֆլիսի թատրոնում «Գերոլանդ-
նի դքսուհի» Օֆէնբարխի օպերայը, որը դեռ կը
բեր ներկայացրած չէ եղել Թիֆլիսում: Ապրիլի
2-ին նոյն խումբը կը ներկայացնէ «Օպերայի դժու-
րում» օպերայը, իսկ ապրիլի 3-ին «Երաւու»
օպերայը, պ. Դարլէի մասնակցութեամբ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՒՐԿԱՆԱՅԵՆԻ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԵՒ ԳՊՈՅԱԿԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մանչեստրում հրատարակվող անգլիական մի
քաղաքում կարգում ենք հետեակ տեղեկութիւն-
ներն ու թանջանները թիւրքահայերի բարեգոր-
ծական և դպրոցական հաստատութիւնների մա-
սին:

Թիւրքաց հայերի 3 միլիոն աղքատակութիւնը
տարեկան ծախսում է իր բարեգործական և դպր-
ոցական հաստատութիւնների վրա ընդամենը
(անգլիական փողովով հաշուելով), մօտ 500,000
ֆունտ ստերլինգ գումարը, որից ուսման գործը
վրա՝ 150,000 ֆ. ստ., բարեգործութեան, հի-
ւանդանոցների, անկեղծանոցների և ջրաբերներին
սրտող այլ ձևի օգնութեան գործերը վրա՝
100,000 ֆ. ստ., վերջապէս կըրը և կեղեցի-
ները պահպանելու և առհասարակ կեղեցական
գործերը վրա՝ 250,000 ֆ. ստ.:

Թեւոյ թիւրքահայերի բարեգործական և դպր-
ոցական հաստատութիւնները, Մանչեստրի քաղաքը
վրա է հետեակները.

- 1) Կ. Պրոտան «Սուրբ-Փրկիչ» ընդհանուր անու-
նով կայ մի հաստատութիւն, որը պահում է մի
հիւանդանոց 112 անկողիններով, մի անկողնոց
157 անկողիններով, մի ապաստարան 128 ան-
կողիններով, աղաների համար մի օրբանոց 225
անկողիններով և մի ձրի դեղատուն, որից օգա-
վում են տարեկան մօտ 1500 հիւանդներ: 2)
Զմիւռնիայում Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի հիւան-
դանոց 50 անկողիններով: 3) Կեմարոնական դպր-
ոցը (Կ. Պրոտան), վարժապետներ պատրաստելու
համար, ուսում է տալիս 600 աշակերտներին: 4)
Կրկնական օգնական ընկերութիւնը պահում է
դպրոցներ և օժանդակութիւն է տալիս ջրաւոր
հայ աշակերտներին: 5) Իլչական դպրոցները, վար-
ժուհիներ պատրաստելու համար պահում են 90
աշակերտուհիներ: 6) Աղջիկներին Ուրբանոցը, որը
հիմնված է Գալֆայեան քրոնիկի ձեռքով, պա-
հում է 50 անկողին, տալիս է ներթական օժան-
դակութիւն այն աղջիկներին, որոնք ուսում են
ստանում և դիտաւորութիւն ունեն վարժուհի դա-
նալու: 7) Ս. Ներսիսի ընկերութիւնը հայկա-
թում է աղքատ աղջիկներին ամենամահաբերա
ուսումնական պահանջները: 8) Արիական ընկե-

րութիւնը ձրիպէս մասակարարում ջրաւոր
աշակերտներին ընթերցանութեան գրքեր: 9) Ար-
ցեալ (Կիւրութիւնը պահում է կրկնի այլ և այլ
տեղերում 45 ձրիպարժ դպրոցներ, 3245 աշա-
կերտներով, որոնցից 2340 տղաներ են և 905
աղջիկներ: 10) Զմիւռնիայում, Տրապիզոնում
և Երկրի առեւտրական միւս մեծ կենտրոններում
կան դպրոցներ հայ մանուկների համար: 11) Հայ-
յունաց կրթական ընկերութիւնը ունի 5 դպր-
օրիորդներ համար, այլ և այլ տեղերում,
աշակերտուհիներով: 12) Ուսման տարածման
կիրութիւնը օժանդակում է ջրաւոր աշակեր-
տներին և օգնում է նրանց իրանց ուսումը շա-
րունակելու գործում: 13) Կրկնակի մէջ դը-
յութիւն ունի ուսուցիչներ պատրաստող
դպրոց և նրան կից մի արհեստանոց, հիմնադր-
ված 1867 թ-ին հիմնված է մի վարժա-
պետանոց, երկրի մէջ մարտի լեզու տարածել
նպատակով: 17) Մուրադանի և Բաֆայեղեան
կաթիկներով վիճակացում և վիճակացում Մի
թար արքայի ձեռքով անցկայ դարում հիմնի
Միթիարեան ձեռնարանները ունեն կրանց դը-
ցական ձրիպարութիւնները Կ. Պրոտան և Հ
յաստանի մէջ:

Այս յօդուածադրը մանրամասնաբար խօսու
է հայոց կեղեցու կազմակերպութեան, նրա հա-
ստատութիւնների, նրա ձեռքով պահուող բար-
գործական և դպրոցական հիմնարկութիւննե-
րում:

Յօդուածից կրեւում է որ թիւրքաց Հայաստ
նում կամ աւելի լաւ է անել ընդհանրակ
թիւրքաց հայերի մէջ, կան 250 հայոց կեղեցի-
ներ, 700 քահանայներով և 300 դպրոցներով,
բայց մէջ ուսում ստանող կրկու սեռի աշակեր-
տներ թիւը հասնում է 300,000 հոգու:

Այս, յօդուածի շարունակութեան մէջ ընդ
ված են թանջաններ, որոնցից ծանօթանում են
թէ մասաւորապէս որքան է Թիւրքիայում հ
բժիշկները, հայ արեւմտաների, հայ պաշտօնե
ներ թիւը, և այլն:

Այդ թանջանները ցույց են տալիս, առհաս
րակ թէ թիւրքաց հայերը որքան բարձր են մ
ստաւոր, բարեպալան և հասարակական դպրոցան
կողմից նոյն կրկնի միւս, իրանց հարեան սույգ
թիւնները:

ԱՊՐԵՏ ԶՈՒՆԻՆ ԶԻՄՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Արտասանանան հայոց քաղաքներում կայ
գում ենք հետեակը. «Ապրիլին բարեկապատ
հիմնարկութեանց վրայ հասաւ մալ կաւեղնայ Ա
նորիս կրկնակ հոգածութեան Ալեուապայ Ա
պետ Զուրի և իւր հանգուցեալ Տիֆլիս: Այ
մասին, վառեղական աղբիւրէ քաղաքի անցկե-
թիւն մը հարկուելով մեր ընթերցողաց կողմի
զորացում առ ձանրային հետաքրքրութեան:

«Ապրիլի Զուրի, համաժողովարան իւր Տիֆլիս
իւր անուրը կրող հիմնարկութիւն մըրքած է (Fou-
ndation Chevalier Czunt), որոյ նպատակն է հա-
ապել աղքատիկ ուշիմ պատանիներ և կրկու
սարդեր և երօտան Համալսարաններ և բարձր
գոյն վարժարանները գրեթէ մէկ մասնակցու-
թիւն ունենալ: (Ինչպէս աստուածաբանութիւն
մանկավարժութիւն, երկրաբարութիւն իւր գը-
նաքան ձրիպարով բժշկութիւն, փաստաբանու-
թիւն, գեղարուեստ իւր ձրիպարով ճարտարապե-
տութիւն կամ ճարտարապետութիւն, այլով
հակերթ), ըստ իրենց բնական միտման և ըս-
պահանջման ժամանակին: Զուրիան սանուր
տարեկան 2,000 Քր. ընդունելով մինչև հիմ
տարի պիտի հոգացուին հիմնադրին թողած գը-
մաղկոցի շահով, եթէ արժանաւակել կըրպիլ թ
ուսումներն, իրենց ընդած ձրիպար վերաբերե-
նորից պիտի ընարկուին Ռուսմաստար մը
նաղջաններուն անը նորից պիտի նշանակու
Պատրիարքաբանը պիտի կատարէ ընտրութի
ներն հրապարակային մըրքամբ: Զուրիան
նուց մին Աստուրիոյ և մին Հուսեպարիոյ հայ
տանկերն պիտի ստանան, Հայ կեղեցուց ան
գամ, հայախօս և աղջային պատմութեան տեղակ
լինելու պայմանաւ, և այս երկու սանուց ընտ

րովիստը Մայրաքաղաքին աւտորենաճառական հրատարակարանը պիտի կատարէ:

Հիմնարկութեան նիւթական մատակարարութիւնն աւտորենաճառ կառավարութեան կը պատկանի, կարգ մը պայմաններով որք նշանակուած են Հիմնարկութիւնը վաւերացնող և նուիրագործող կանոնադրոյն մէջ: Աշխուժացող Ասպետն աւտորենաճառական հրատակ գործի իւր ծրագրած հաստատութիւն վաւերացնողն է Աւտորիոյ և Հոճարարի կառավարութեանց կողմէ, ինչ ինչ ձևական բարեփոխութեանք, որոց վրայ սակաւին բանակցութիւն կը կատարուի ընդ մէջ հիւմնարկին և յիշեալ կառավարութեանց: Աւտորիոյ չէ բացարձակ որ թէպէտ Հաստատութեան տէրութիւնը մըն իւր կրկնուց մասանց համար միանգամայն արտաքին, պատերազմական և կրօնական գործոց հաստատակալին նախարարութիւններ ունի, բայց կրթական և կրօնական գործոց մասին Տէրութեան երկրքին հատուածք անկատ և անկախ են իրարմէ: Հետեւապէս, Չոճարան Հիմնարկութեան վաւերացումն ևս Վիլնիայի և Փէշկիայի կրթական և կրօնական նախարարութեանց կողմէ առանձին կը կատարուի: Վաւերացնող կանոնադրոյն հինգ օրինակ պատրաստուելով մէկ մէկ օրինակ պիտի գտնուի Աւտորիոյ կրթական և կրօնական նախարարութեան, Հոճարարի կրթական և կրօնական նախարարութեան, Կ. Պոլսոյ աւտորենաճառական հրատարակարանին և Կ. Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքարանին քով, և մէկ օրինակն ալ հիմնարկին կամ անոր նշանակելիք վարչոյ խնամակալին քով:

Աւտորան օրինոք, հիմնարկութիւն մը իբրև բարոյական անձնաւորութիւն օրինական գոյութիւն ունենալու համար պէտք է որ իրեն յատկացուող դրամապուլտ մը գտնուի իւր մտադրած Հիմնարկութեան օրինական գոյութիւն և անդառնալի ճանքամանք մը տալու համար, Ասպետ Չոճար 60,000 ֆր. յանձնած է այժմէն, յայտարարելով թէ իւր կապուած ալ իւր հարստութեան մեծագոյն մասն այս Հիմնարկութեան կը թողու: Չոճարան Հիմնարկութեան դրամապուլտը պիտի շահագործուի աւտորանն առաջնակարգ դրամատան մը մէջ, կամ աւտորանն պետական արժէթի թղթով: Բայց սանկրու ընտրութիւնը պիտի ըստ կրօն մասն հիմնարկին: Սա իւր կապուած կանոնադրած առաջին վարչոյ խնամակալն, որ Հիմնարկութեան նիւթական մատակարարութիւնը պիտի ունենայ ի ձեռքին, աւտորենաճառ հրատարակարանին ամեն տարի հաշիւ ներկայացնելու պարտաւորութեամբ: Ասպետն խնամակալն մասին կողմ, յաջորդելու պիտի ընտրուին նոյն հրատարակարանին կողմէ, պատուաւոր զիրք վաճիկող վաճառելի անձնաւորութեանց մէջէն, և խնամակալութեան ծախքն, որոշուող չափով մը, նոյն դրամապուլտին հասցիով պիտի հոգացուի: Անկրու թիւն համեմատական պիտի լինի վրամապուլտոյ հասցիին, և հասցիին այն մասն, որ ստորական 2,000 ֆրանկէ պակաս գումար՝ դրամապուլտն վրայ պիտի բարձրուի:

Հիմնարկին ո և է պայման կամ պարտաւորութիւն չի դնել իւր սանոց վրայ, բայց կը յուսայ որ ապրին օգտակար անդամներ պիտի լինին, իրենց ստացած հետաքրքրութեանքն, բաժնի պիտի հանեն իրենց ազգին, և օրինակելի վարքով ու բարքով և ճանրօգուտ ծառայութեամբ պատկառ պիտի բերեն իրենց «Տօր» յիշատակին, որովհետև ազնուաբայ ասպետն, որ դասակ չունի, իւր արարչագոյ սանիքը կը նկատէ իբրև իւր իսկ պատկանելին: Այսպիսի վարքով մը, կտակել մը մէջ արարչագոյնով իբրև բարեբարին վերջին կամքն, անշուշտ ո և է օրինական պայման և սակի պիտի սպղէ ապագայ Չոճարան սանոց վրայ, որք պարբերաբար կրօնական հասարակարաններ վերադարձնալով ի ծոց հայ ժողովրդեան, իրենց հետ պիտի բերեն ոչ միայն կրօնական հետաքրքրութիւն, այլ և իրենց ապրին օգտակար լինելու ջերմ բարձաք, ըստ օրինակի իրենց բարեբարին:

Ընտրելիք պիտի ընդունուին անխախտ ամեն կրկնութիւն, Կ. Պոլսէ, գաւառներէն և արտասահմանէն, բաւական է, որ հայ եկեղեցւոյ անդամ և գովուի վարոց ան լինին, իրենց անձնական կամ ընտանեկան ծախքը բարձրագոյն ուսումներ ստանալու միջոցներ չունենան, և պահանջելի միջնակարգ ուսմանց վրայ յաջող քննութիւն անցունեն:

Իւր ամուսնոյն հետ նոյն գովելի մասնունեութիւնը, նոյն ծնողական հարստութեան ունեցած է նաև որոշուող տիկին Չոճար, որ այս օրերս բացուած իւր կտակաւ կը յայտնէ թէ երկար ժամանակ է ի վեր կը խորհէր Չոճարան հիմնարկութեան վրայ, և թէ իր անձնական հարստութեան և թէ իւր ամուսնոյն հարստութեան մեծագոյն մասը կը թողու նոյն հիմնարկութեան, եթէ երբեք իւր ամուսնին ետքը վախճանի, սա միակ պայմանաւ, որ ընտրուի սանիքէն մին իւր սեռէն լինի, այսինքն կը ընտրուի միջ մասնադիտութեան մը հետեւի և գոհացուցիչ քննութիւն անցունելէ, Չոճարան ընտրուի միայն իւր սեռէն կանոնադրուած պայմանով, որ ընտրուի միջ մասնադիտութեան մը հետեւի և գոհացուցիչ քննութիւն անցունելէ, Չոճարան ընտրուի միայն իւր սեռէն կանոնադրուած պայմանով:

Միւր ամուսնոյն հետ նոյն գովելի մասնունեութիւնը, նոյն ծնողական հարստութեան ունեցած է նաև որոշուող տիկին Չոճար, որ այս օրերս բացուած իւր կտակաւ կը յայտնէ թէ երկար ժամանակ է ի վեր կը խորհէր Չոճարան հիմնարկութեան վրայ, և թէ իւր անձնական հարստութեան և թէ իւր ամուսնոյն հարստութեան մեծագոյն մասը կը թողու նոյն հիմնարկութեան, եթէ երբեք իւր ամուսնին ետքը վախճանի, սա միակ պայմանաւ, որ ընտրուի սանիքէն մին իւր սեռէն լինի, այսինքն կը ընտրուի միջ մասնադիտութեան մը հետեւի և գոհացուցիչ քննութիւն անցունելէ, Չոճարան ընտրուի միայն իւր սեռէն կանոնադրուած պայմանով, որ ընտրուի միջ մասնադիտութեան մը հետեւի և գոհացուցիչ քննութիւն անցունելէ, Չոճարան ընտրուի միայն իւր սեռէն կանոնադրուած պայմանով:

Վերջինս ի վեր կը խորհէր Չոճարան հիմնարկութեան վրայ, և թէ իւր անձնական հարստութեան և թէ իւր ամուսնոյն հարստութեան մեծագոյն մասը կը թողու նոյն հիմնարկութեան, եթէ երբեք իւր ամուսնին ետքը վախճանի, սա միակ պայմանաւ, որ ընտրուի սանիքէն մին իւր սեռէն լինի, այսինքն կը ընտրուի միջ մասնադիտութեան մը հետեւի և գոհացուցիչ քննութիւն անցունելէ, Չոճարան ընտրուի միայն իւր սեռէն կանոնադրուած պայմանով, որ ընտրուի միջ մասնադիտութեան մը հետեւի և գոհացուցիչ քննութիւն անցունելէ, Չոճարան ընտրուի միայն իւր սեռէն կանոնադրուած պայմանով:

Վերջինս ի վեր կը խորհէր Չոճարան հիմնարկութեան վրայ, և թէ իւր անձնական հարստութեան և թէ իւր ամուսնոյն հարստութեան մեծագոյն մասը կը թողու նոյն հիմնարկութեան, եթէ երբեք իւր ամուսնին ետքը վախճանի, սա միակ պայմանաւ, որ ընտրուի սանիքէն մին իւր սեռէն լինի, այսինքն կը ընտրուի միջ մասնադիտութեան մը հետեւի և գոհացուցիչ քննութիւն անցունելէ, Չոճարան ընտրուի միայն իւր սեռէն կանոնադրուած պայմանով, որ ընտրուի միջ մասնադիտութեան մը հետեւի և գոհացուցիչ քննութիւն անցունելէ, Չոճարան ընտրուի միայն իւր սեռէն կանոնադրուած պայմանով:

մասնակէ ի վեր կը խորհէր Չոճարան հիմնարկութեան վրայ, և թէ իւր անձնական հարստութեան և թէ իւր ամուսնոյն հարստութեան մեծագոյն մասը կը թողու նոյն հիմնարկութեան, եթէ երբեք իւր ամուսնին ետքը վախճանի, սա միակ պայմանաւ, որ ընտրուի սանիքէն մին իւր սեռէն լինի, այսինքն կը ընտրուի միջ մասնադիտութեան մը հետեւի և գոհացուցիչ քննութիւն անցունելէ, Չոճարան ընտրուի միայն իւր սեռէն կանոնադրուած պայմանով, որ ընտրուի միջ մասնադիտութեան մը հետեւի և գոհացուցիչ քննութիւն անցունելէ, Չոճարան ընտրուի միայն իւր սեռէն կանոնադրուած պայմանով:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—Հուռազիրը հարգուած է, որ Պարսկաստանում թէ և խօսքնան պակասել է, բայց նրա նշանները դեռ ևս երևում են Պարսկաստանի արևմտեան նահանգներում և սուք երանակներով հասնելու անկախ պայմաններում է ձեռնամուխ լինել աշխատանքներին: Ուրիշ կողմից մի ուսուցանող ընկերություն, ուսուցող կապիտալիստի դիտարարություն ունի թողութիւն խնդրել պարտի կառավարութիւնից կառուցանել երկրորդը զիջել, որը կը միջոցն պարտից մայրաքաղաքը կատարել ծովի հետ, Բաշկի վրայով: Անկախ երկրորդային գծերի անցկացնելը Պարսկաստանում կենդանութիւն կը սայ այդ երկրին:

—Իրաւիցում վախճում են, որ Բիսմարկի հրամարական այն հետեանքը կունենայ, որ Խաւրիպուան էլ կըրական կուտակութիւնը աւելի ոյթ կը ստանայ, եթէ դերմանական կառավարութիւնը ձեռք կը մեկնի գերմանական կըրական, կաթիլով կուտակութեանը: —Բոլզարիայի կառավարութիւնը գորք է կենտրոնացում Սերբիայի սահմանների վրայ: —Ելան Բիսմարկի հրամար է, նա ջղային հիւանդութիւն ունի և իշխանի բժիշկ, դոկտոր Ելէյնիցի, խորհուրդ է տալիս նրան կատարել հանգիստ կենքը վարելու: —Ենդոսում, ինչպէս հարգուած են, շատ գոհ են Բերլինի բանարական կոնֆերանցիայի հետեւանքները: —Վիլնիայից հեղքում են այն լուրը, որ իբր թէ կոնս կաթիլով պէտք է տեսակցութիւն ունենայ գերմանական պետական կանցելէ ֆօն-Կապրիլիի հետ:

—Կ. Պոլսից հեռագրում են, որ Ալեքսանդր հրատարակեց մի իրարէ, որով վաւերացում է Գրուսմոն-Վոլֆի հետ կապուած անդո-կըրտական դաշնակցութիւնը: —Գերմանական պատերազմական միջնորդը պատուիրեց Համբուրգի գործարաններում անգլից քանակութիւն անծուխ վառօղի: —Մամուլի վերաբերմամբ նոր ֆրանսիական օրինադիրը ընդունել է սենտիմէ: Արդարադատութեան միջնորդը Ֆալիէր յայտնեց պատգամաւորների ժողովում, որ նոր միջնորդութիւնը պընդերու չէ պատգամաւորների ժողովի կողմից այդ օրինադիր ընդունելու մասին: Միջնորդը կարծում է, որ հայտնաբերելը և վերադարձնելը ընդդէմ կառավարչական անձերի կարող են ստեղծական կատարանի իրաւասութեանը ներթափանցել: Ինչպէս երևում է, մամուլի վերաբերմամբ նոր օրինադիրը կը մերժի պատգամաւորները ժողովի կողմից:

ԻՍԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Միւր դարի մարդասիրութիւնն այն տեղն է հասել, որ Ալեքսանդր Ալտոն քաղաքում, կոմս Եարլ-Րոբի նախագահութեամբ և դքսուհի Վէլլինգտոնի մասնակցութեամբ կազմել է մի առանձին ընկերութիւն, որի նպատակն է հիւանդանոցներ հիմնել հիւանդ և պաշտաւ ձխանների համար: * * * Գնուուցում Ամէրիկայի գիւտի 400-ամեակի սուրբակրթութիւնը կատարելու է 1892 թիւն:

Այդ սուրբակրթութեան ժամանակ կը կայանայ նոյնպէս ծովային ցուցահանդէս: Ծովային ցուցահանդէսում ցուց կը արվի նաւադիտութեան առաջադիմութիւնը կուտակուի օրից:

Բերլինում կայանալի միջազգային բժշկական կոնգրէսին կը մասնակցեն մօտ 5000 բժիշկներ:

Նիւ-Յորկի ճարտարապետական ընկերութեան մէջ այս օրերս Գլադստօն երկու ճառ խօսեց ֆօնօղրաֆի օգնութեամբ: Չափաւորութեան և ինքնօգնութեան մասին արտասանած այդ երկու ճառերը ծածկելու ծախսարկութիւններով:

Գանդակաւ դրամատիկական մի դերասանի հետ հետեւող ծիծաղաշարք մի դէպք է պատահել: Այդ դերասանը դանիական թագաւորից պարզեւարժած լինելով մի շքանշանով պէտք է դար պակաս և անձամբ նորոգակութիւն յայտնէր թագաւորին այդպիսի շնորհի համար: Թագաւորի ընդունարանում բազմաթիւ անձինք սպասում էին նորին մեծութեանը ներկայանալու համար: Գերասանը, որ նոր էր առողջացել հիւանդութիւնից, տեսնելով որ ինքն ստիպուած պէտք է լինի երկար սպասել իր հերթին, թողութիւն լինիցից օրտակած անկասանոց գլխարկը ծածկած միջոցով հետ ընդունարանում միջանցուկ քամի էր փչում: Այդ թողութիւնը արվեց նրան, որից յետոյ դերասանը քաղցից մի անկիւն, և սկսեց յիշողութեան մէջ վերականգնել այն դերը, որ պէտք էր նոյն օրն երեկոյան կատարել թատրոնի բեմի վրայ: Վերջապէս, երբ հերթը հասաւ դերասանին, աղիւսանող արտասանում է նրա ազգանունը: Գերասանը գլխարկը գլխին շտապով վեր է թռչում ամբողջ, վերջում է պատահանի վրայ դրած մի ուրիշ գլխարկ, և ձեռքում բռնած միջոցում է դաշնից: Թագաւորը խիղճն սխտում է սաստիկ ծիծաղել, ի մեծ ցաւ դերադր դերասանին, որը չէր հասկանում թագաւորի ծիծաղի պատճառը... «Գերակամ,—ասեց,— վերջապէս, թագաւորը—դուք յանձն ինձ ծիծաղեցրել էք, սակայն թող տուէք այս անգամ տերեւանալ, թէ ինչու ձեռքում բռնած ունեք մի գլխարկ, երբ միւրը ձեր գլխի վրայ է: «Չեղք մեծութիւն, դուք սովորաբար շատ իրաւացի էք, պատահանոց դերասանը, երկրպագ չօչակելով իր գլխը:—Երկու գլխարկը խիստ շատ է մի մարդու համար, որը դուրսը կտրցել է:»

ՄՇԱԿԻ ՀՆՈՒՍԳԻՐՆԵՐ

ՀԻՄՆԱՍՅՈՒՆ ԳՈՐԾԱՎԱՍՏՈՒԹՅՆԵՑ

ՊԵՏԵՐԲՈՒԳ, 24 մարտի: Հրատարակւած է պետական խորհրդի վճիռը՝ հիմնելու Վրդուտ, Ռեյլում և Երկ կողմ վրայ աւտոմատանակաւ լիւրերական կոնսուլտորներ և սուպեր-ինտենդանտների պաշտօններ:—Հրատարակւած են կանոնները թէ ինչպէս պէտք է տեղափոխել երկաթուղիներով շուտ բռնակող նիւթեր:

ԼՕՆՊՕՄ, 24 մարտի: «Times» լրագրին հետագրում են Կ. Պոլսից, որ միջնորդների խորհուրդը համաձայնութիւն տուեց թիւրքական կոնֆերանցիայի նախադիմին, որը իրաւորման համար այժմ միայն սուլթանի հաստատութիւնն է հարկաւոր: Բ. Դքրան յանձնուած է ուսուցող յայտարարել, որ ինչ քաղաքակրթել, բայց վճռական կերպով յայտնուած է, որ եթէ թիւրքերն իրողողը իր պարտքը, այն ժամանակ Խուսաստանի պահանջի առաջնակարգ լինելը չը վճարուած պատերազմական ծախքերի հատուցման համար, պէտք է անձեռնմխելի մնայ:

ԱՍՏԻՍՆ, 24 մարտի: Այսօր այտուղ Բուլարայից պաշտօնական տեղեկութիւն է ստացւած, որ այտուղ խօսքն երևաւ մասին տարածուած լուրերը անհիմն են:

ՄՕՍԿՎԱ, 24 մարտի: Չրանցք անցկացնելու համար քաղաքային 51/2 միլիոնի փոխառութեան իրաւորմամբ անողջապէս յանձն առաւ Վոյժմո-Կամսկի բանկը 94 բուրլ 13 կօպէկով 100 բուրլու փոխարէն:—Քաղաքային կրեդիտական ընկերութիւնը երկի քննում էր այն հարցը թէ արդեօք սկսեք է շարունակել իր գոյութիւնը, թէ վերջ տալ նրան: Վճռուց գործերը շարունակելը, բայց կանոնադրութեանը փոփոխել խորհովի կրեդիտական ընկերութեան ձեռք:

ՊԵՏԵՐԲՈՒԳ, 24 մարտի: Թիֆլիսի և Գաթա-ձիւրի կառուածական բանկերի գրասենյակները արժեն 99 ր., իսկ Թիֆլիսի քաղաքային կրեդիտական ընկերութեան օրէկոյաններն նրժեն 87 ր. 50 կօպէկ:

ՊԵՏԵՐԲՈՒԳ, 25 մարտի: Ներքին գործերի միջնորդի կարգադրութեամբ, «Южанинъ» լրագրի հրատարակութիւնը դադարեցրած է ուլին ստույգ:—«Новое Время» լրագրը հարգուած է, որ Բերլինի ուսուցող դերասան կոմս ԵոՎալով կովկասի կառավարչական է նշանակուած, նրա տեղը

Բերլինում կը բռնի Վիլնիայի դեսպան իշխան Լորանով-Բուտովի, իսկ Վիլնիան կը փոխարկի Կ. Պոլսից Նէլիցով: Վերջինի տեղը կը նշանակվի սպիական բաժնի դիրեկտոր Չիսովիչի, իսկ սրա պաշտօնը կը արվի Բրադիլայի ուսուցող դեսպան Եօնինին:

ՊԵՏԵՐԲՈՒԳ, 26 մարտի: Խօլմուս երկի հանդիսար կերպով բարձրացրած է ուղղափառ մայրեկեղեցու դանդաղատան վրայ 320 սուրբ կըող դանդաղ, որը ընծայել են Մօսկվա և Նիժնի-Նովորոք քաղաքները ի յիշատակ Օդեսոսիական Ընտանիքի վտանգից հրաշքով վերկանս:

ՎՕՍԿ, 26 մարտի: ՎՕրայի սառուցք հալվում է:

ՉԵՐՆՊՕՎԵՅԿ, 26 մարտի: Հիւանայի սառուցք հալվում է:

ԲԵՂԳՐԱԿ, 26 մարտի: Հրատարակւած է մի ուկրայ, որով Սերբիան նոր վարչական բաժանման է ենթարկուած, փոխանակ 21 շրջանների, կազմուած են 15 շրջաններ, Բելգրադ և Նիշ քաղաքներում մայրաքաղաքացիութիւն:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒԳԻ ԲՕՐԱՍ

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 10 ֆունտ արծեհ, 100 մարկ, 100 ֆրանկ, 23 ֆուն, 91 ր. 75 կ, 44 > 95 >, 36 > 37 >, 7 > 34 >, 147 > 25 >, 1 > 8 >, 5 1/2 և 6 9/10 >, 100 >, 2 րդ >, 99 > 75 >, 4 րդ >, 99 > 75 >, 5 րդ >, 100 >, 6 րդ >, 100 >, 6 1/2 ոսկեայ րէնտա 162 >, 4 1/2 ոսկեայ փոխառութիւն 138 >, Արեւելեան 5 1/2 փոխառ. 1-ին շրջ. 99 > 87 >, 2 րդ — 99 > 87 >, 3 րդ — 99 > 87 >, Ներքին 5 1/2 առաջին փոխառութ. 230 > 75 >, Երկրորդ — 217 >, Երրորդ այն կալ. ր. 217 > 75 >, Պետական. երկրորդային րէնտա . 100 > 25 >, 5 1/2 1/2 րէնտա 103 > 25 >, 4 1/2 ներքին փոխառութիւն 86 > 12 >, 5 1/2 գրաւ. թղթ. այն կալ. բանկի 100 > >, 4 1/2 վիչայի. գիւր. հող. բանկի . 115 > 25 >, 4 1/2 1/2 գրաւական թղթեր կառուած. փոխ. կրեդիտ. ընկեր. մետաղ. 103 > 25 >, — — — — — թղթադ. 95 > 12 >, Պետական. քաղաքային կրեդիտ. ընկերութեան օրէկոյանները . . 95 > 75 >, Մօսկվայի քաղաք. օրէկոյանները . 93 > 75 >, Օղէսայի — — — — — 94 > 62 >, Թիֆլիսի — — — — — > >, Գրաւ. թղթ. Թիֆլիսի կալ. բանկի. — — — — — > >, — — — — — Գաթաձիւրի — — — — — > >, Ս. Պետական. քաղաքային արտադրութիւնը հանդարտ է:

ՏԵՂԵԿԱՑՈՅՑ

ԱՆԳՎՈՎԿԱՍՏԱՆ ԵՐԱՌՈՒՎ

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes Թիֆլիսից դէպի Բաթում . . . 8 Ժ. 40 ր. առաւ., ԲԱՌՈՒՄԻՑ գալիս է Թիֆլիս . 11 > 8 > երեկ., Թիֆլիսից դէպի Բաթում . . . 12 > 8 > երեկ., ԲԱՌՈՒՄԻՑ գալիս է Թիֆլիս . . 7 > 40 > առաւ., Ալեքսանդր-ճանապարհորդական գնացքը Թիֆլիսից դէպի Բաթում . . 1 Ժ. 10 ր. ցերեկ., ԲԱՌՈՒՄԻՑ գալիս է Թիֆլիս . . 10 > 15 > առաւ., Թիֆլիսից դէպի Գանձակ . . 9 > 45 > առաւ., ԳԱՆՁԱԿԻՑ գալիս է Թիֆլիս . 8 > 47 > եկեկ.

ՈՒՍԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒԿԵՆԱԵՐ

Չմուսային երկրակալութիւն Հիւրհոյժութի օրերը, երեկոյան 4 ժամին, շոքեանուր Բաթումից ուղևորուած է Օդեսա, Նօփօրօսիայի վայրով: ՇԱՐԱՌ օրերը, երեկոյան 8 ժամին, շրջական րէյսով, բարդ նաւահանգիստների վրայով: ՉՈՒՍԱՅ օրերը, երեկոյան, արտասահմանեան րէյսով, դէպի Կ. Պոլսու:

ԵՐԵՎԱՆԻ օրերը Օղէսայից շրջական րէյսով

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

Լոյս տեսաւ «ՉՈՒԱՐՃԱՂԻ ԺԱՄԵՐ» վերնագրով մանկական գրքերը, ժողովածու հանդիսանալով բառարաններ, խոսքերի, կարգերի, բերանների, կատարների, ֆոնետիկների և այլն. ընծայ մանուկներին: Կոչուքս նրա բացատրութիւնները «ԲԱՆԱԼԻ» վերնագրով առանձին բրոշուրը:

Աշխատասիրութիւն

ԱՊԱՄ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ

Վաճառվում է կենտրոնական գրավաճառանոցում և պ. Յովսէփ Տէր-Յովսէփեանի խանութում:

Գինն է երկու գրքին ի միասին 50 կօպէկ:

1—4

ԹԻՖԼԻՍԻ ԹԱՏՐՈՆ

Յրամական խումբը, պ. ԿԼՕԻՒՌԻՍԻ ղեկավարութեամբ կը ներկայացնէ, ԿԻՐԱՎԻ, ապրիլի 1-ին «ԳԵՐՈԼՇՏԵՅՆԻ ԴԻՍՈՒՀԻ» երկու շաբաթ, ապրիլի 2-ին «ՕՐՅԵՅ ԴԺՈՒԳՈՒՄ» երեք շաբաթ, ապրիլի 3-ին «ՆԻՏՈՒՇ» (պ. Շարլէի մանակցութեամբ): Յոմանները կարելի է ստանալ թատրոնի կասսայում:

1—2

Въ редакція газеты «МШАКЪ» продаются слѣдующія брошюры: 1) «Экономическое Положеніе Турецкихъ Армянъ», публичная лекція Д—ра Г. Арцруни, перев. съ арм. А. Аракелянца. Цѣна 25 к. 2) Die Economische Lage der Armenier in der Türkei ein öffentl. Vortrag von Dr. Grigor Arzruni, übersetzt von A. Amirchanjanz. Preis 25 k. 3) Die Hungersnoth in Türkisch-Armenien, ein Vortrag von Dr. Grigor Arzruni, übersetzt von Amirchanjanz. Preis 20 kor.

Иногородные, желающие получить брошюры, благоволят присылать по 30 коп. почтовыми марками, за каждую брошюру.

Адресъ. Тифлисъ, Редакція «Мшакъ», или Tiflis, Redaction «Mschak». (б)

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ
ՍԱՅԻ-ՍԱՏԻՐԻ
(Արտակ-Աղէքսանդր-Տէր-Սարգսեան Պարզեանց)

ԲՈՂԲՈՂ

1 քաղցր

ԲԱՆԱՍՏԵՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գինը 25 կօպէկ է:

1—5

ՄԻՋՈՑ ԽԱՐՔՈՒՄԻ ԳԵՄ

Բժշկական դեպարտամենտից թոյլատրված

ՕԼՖԱԿՏՐՈՒՄԻ ՆՈՒԴԻԼԻՆԻ

Մ. Լ. ԺԻՐՄՈՒՆՍԿՈՒ

Ճակվում է 40 կօպէկով

Գեղազորական Ապրանքների Վաճառման Կովկասեան Ընկերութեան մէջ թիֆլիսում: 4—52 (Շ.)

ВЫСОЧАЙШЕ
ТОВАРИ-
МЕХАНИЧЕСКАГО И ЧУ-

УТВЕРЖДЕННОЕ
ЩЕСТВО
ГУННО-ЛИТЕЙНАГО ЗАВОДА

БЕЛЛИНО-ФЕНДЕРИХЪ

ВЪ ОДЕССѢ.

Складъ и производство сельско-хозяйственныхъ и заводскихъ машинъ и орудій, какъ-то:

Постоянныхъ паровыхъ машинъ и котловъ разныхъ системъ и силъ, Мукомольныхъ мельницъ и всякаго рода принадлежностей къ нимъ. Щеретовыхъ, вальцовыхъ поставовъ крупосѣекъ, буратовъ и всякихъ другихъ мельничныхъ машинъ системы Г. Даверио. Лѣсопильныхъ станковъ съ пилами. Конныхъ молотилокъ, и приводовъ, вѣялокъ, соломорѣзокъ, кукурузныхъ молотилокъ—ручныхъ, конныхъ и паровыхъ Прессовъ для винограда и сѣна. Маслобоекъ, брандспойтовъ и пасовъ. Конныхъ грабелъ «Голинсвортъ».

Производство котельныхъ работъ и отливка изъ чугуна и жѣди. Выполненіе всякаго рода заказовъ для паровыхъ вальцовыхъ мельницъ, винокуренныхъ, пивоваренныхъ, сахарныхъ и другихъ заводовъ, вагоны для конножѣзныхъ дорогъ. Складъ локобилей, паровыхъ молотилокъ, конныхъ молотилокъ со штифтовыми барабанами и конныхъ приводовъ известной фирмы Клейтонъ и Шутлѳортъ въ Линкольнѣ, и Вѣнѣ.

Главный складъ жатвенныхъ машинъ и косилокъ «Желѣзная рама» и «Континенталь» Джонстона.

Единственный складъ вальцовыхъ станковъ Г. ДАВЕРІО въ Цюрихѣ.

Заводъ имѣетъ свой собственный эллингъ для постройки пассажирскихъ и буксирныхъ пароходовъ, паровыхъ катеровъ, баржъ и проч. и принимаетъ заказы на поднятіе на эллингъ судовъ для исправленія или окраски подводныхъ частей и ихъ корпусовъ.

Агентъ въ Ростовѣ нД. Г. Я. Золотухинъ, Николаевскій пер. д. Арт. Яблокова, противъ Реальнаго училища кв. № 8.

3—100 (б. 2.)

ԹԻՖԼԻՍԻ ԱԶՆԻԱԿԱՆ ԿԱՆՈՒԱԾԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԹԱՏՐՈՆԻՄ
ՀՈՉԱԿԱՒՈՐ ԻՏԱԼԱՑԻ ՈՂԲԵՐԳԱԿԱՆ ԴԵՐԱՍԱՆ

ԷՐՆԷՍՕ ՐՕՍՄԻ

ԻՐ ԽՄԲՈՎ, ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԸ ՏԱՅ ՄԱՑԻՄԻ 26-ԻՑ ՍԿՍԱԾ

ԲԷՊԷՐՏՈՒՍԸ. ՕԹԷԼԼՕ, ԼՈՒԴՕՎԻԿ ՄԻ, ԲԻՆ, ԱՐԲԱՅ ԼԻՐ, ՈՃԱԿՈՐԾԻ ԸՆՏԱՆՆԵՐԻ ՇԷՑԼՕԿ, ՄԱԿԷՏ, ՆԷՐՐՈՆ, ՀԱՄԼԷՏ, ԵՆ ԿՕՐԻՕԼԱՆ:

Ներկայացումների համար բացված են երկու ԱՐՈՆԸՄԷՆՏՆԵՐ, իւրաքանչիւրը ներկայացում պարունակող: ԱՌԱՋԻՆ արծնընտրող կը բաղկանայ «Օթելլո», «ՈՃԱԿՈՐԾԻ ԸՆՏԱՆՆԵՐ», «Շէյլո», «Մակբէտ» և «Ներոն» պիէսաներից, իսկ երկրորդ արծնընտրողը «Լուչիոլի ՄԻ», «Կորիօլան», «Քին», «Արքայ Լիր» և «Համլէտ» պիէսաներից:

Արծնընտրող ընդունվում է թատրոնի կասսայում ամէն օր, 10-ից մինչև 2 ժամ: Արծնընտրող սասցված բոլոր փողերը կը յանձնվին Առևտրական բանկը, ուր որ կ'պահանջեն մինչև պ. Բասիի խմբի գալը:

1—15

BATEAUX A VAPEUR FRANCAIS N. PAQUET ET COM.
ՅԻՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱԻԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ն. ՊԱԿԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Շողկունների կանոնադր և ուղղակի երթևեկութիւն ՄԱՐՍԷԼԻՑ գէպի ԲԱՌՈՒՄ, չորեքշաբթի օրերը, երկուշաբթի մի անգամ, չորեքշաբթի 7/19 մարտից սկսած:

ԵՆ ՓՈՒԱԿԱՐՁ

Բաթունից Մարսել մտնելով Տրապիզոն, Սամսոն, և Կ. Պոլիս, չորեքշաբթի օրերը, երկուշաբթի մի անգամ, չորեքշաբթի 14/26 մարտից սկսած:

ԲԱՌՈՒՄԻՑ ՇՈԳԵՆԱԻԵՐԸ ԳՈՒՐՍ ԵՆ ԳԱԼԻՍ

Չորեքշաբթի, 28 մարտի (9 ապրիլի), շոգենաւ ՄԻՆԳՐԷԼԻՍ, Նաւապետ ԺԻՌՈՒԷՆ. — 11/23 ապրիլի — ԱՐՄԷՆԻԱ, — ՄԱՆԿԱ. — 25 ապրիլի (7 մայիսի) — ԱՆԱՏՈՒՍ, — ԳԱՐՐԻԳ.

Տեղեկութիւնների համար ձանապարհորդների և բեռների մասին թող բարեհաճ ղիմել ընկերութեան ագէնտներին. ԲԱՌՈՒՄԻՍՄՄ պ. Գարսիսիսին, Նարեկեճեայա, իսկ ԹԻՖԼԻՍԻՍՄՄ պ. Բէնիօն, Նախկին Արժուճու գաղթեայում, № 114:

4—10 (2. և Ե.)

Պ Ա Հ Ե Ս Տ

Գ. ԱՂԵԼԽԱՆՕՎԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԱՐԴԻՒՆԲՆԵՐԻ

Երևանեան հրատարակի և Միջին-Փողոցի անկիւնում, գեներալ Տէր-Ասատուրով նստակի տանը:

ՊԱՏՐԱՍ ԿՕՇԻԿԵՐ յղամարդկանց և կանանց համար, ամէնանոր ձեւերի, ջուլտ-ջուլտ ծախվում են գործարանական գներով:

ԿԱՇՈՒՆԵԼԵՆ ԱՊՐԱՆԲ. իւրա սպիտակ և սև, ամէն տեսակի կոնինա, օպոյիս, սափիան, շաղկէն, իւրա փրփրափա, պոլուփա, պոզոլիս, սէղէլի և սիրովաանի ապրած կաշիները:

ԲԵՉԱՑԻ ԱՐԴԻՒՆԲՆԵՐԸ, ամէն տեսակի քեշաներ և լիզզու ետփնջիներ:

Գլխաւոր ԳՐԱՍԵՆՆԱԿԸ զանվում է Կաշու գործարանին կից, Թիֆլիսում, երևանեան շուսէի վրա, սեփական տանը:

4—10 (Շ.)

ՊՐՕՎԻԶՈՐ Ա. ՇՏԷԻԷՐԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

ԱՏԱՄԵՐԻ ՑԱԻԻ ԵՒ ՓՁԱՆԱԼՈՒ ԳԵՄ

ՊՐՕՂԵԱՆ ԱՏԱՄԵՐԻՎ ԿԱՌԻՆԵՐ 50 ԿՈՊ.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԿՈԿՍԻՆԵԱՆ ԱՏԱՄԵՐԻՆ ԷԼԻԿՍԻՐ 80 ԿՈՊ.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԱՏԱՄԵՐԻՆ ՓՈՇԻ 30 ԿՈՊ.

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՀԵՍ.

ԹԻՖԼԻՍԻՍՄՄ Գեղազորական ապրանքների կովկասեան ընկերութեան մէջ և պ. պ. Շահ-պարտեանցի, Մակկէրի, Սէնչի-Կոփիու և Ազմուրովի գեղատաներում:

ЗУБНЫЯ КАПЛИ: КОР. 50 К.
ЗУБНОЙ ПОРОШОКЪ: КОР. 30 К.
ЗУБНОЙ ЭЛИКСИРЪ: ФЛ. 80 К.

5—52 (2.)

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԻԱՆԳԱՆՈՑ

Բ. ՆԱԻԱՍԱՐԵԱՆԻ

(Կուկիս, Վօրոնցովի արձանի հանդէպ)

Հիւանդներին ընդունում են ամէն օր

ԱՌԱՌՕՏՆԵՐԸ

ԲՈՒԴՎՕՎՍԿԻ—10—11 ժ. ներքին, երեխայոց և կանանց ց.
ԿԻՆԻՎԻՇԿ ԻՍԱՀԱԿԵԱՆՑ—11¹/₂—12 ժ. կանանց և երեխայոց ց.
ԲԵՆԿԵՎՍԿԻ—11—12 ժ. ակնաշի, կոկորդի, քիթի ց. և սիֆիլիսի (փրարուժ. և աստամացալ)
ԱՐՏՄԻԵՎ—12—1 ժ. երեքշաբթի, ուրբաթ և կիրակի, կանանց ց.
ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆՑ—12—1 ժ. ներքին և երեխայոց ց. բացի կիրակի:

ԵՐԵԿՈՆԵՐԸ

ԳԱՂՍՍԿԻ—5¹/₂—7 ժ. կաշուի ցաւերի և սիֆիլիսի.
ՓՈՒՂԻՆԵԱՆ—5¹/₂—6¹/₂ ժ. ներքին, երեխայոց և ջլալին ց. (էլիկարոտերապիա):
ԲԵՆԿԵՎՍԿԻ—7—8 ժամ.

Հիւանդանոցում են մանկաբարձուհիք՝ Նրևանցեան և Արտաղեան:
Վճար—50 կ. Համախորհրդի (Կոնսիլիումի) համար փոխադարձ համաձայնութեամբ:
Հիւանդանոցի փոխ-վերահսակ. ԲՈՒԴՎՕՎՍԿԻ